BENCONT WEEKLY REPORT

ROČNÍK 2020| ČÍSLO 15

V tomto čísle:

Americká ekonomika sa medzikvartálne prepadla

Domáca spotreba v USA výrazne klesla

PMI v Eurozóne dosahuje historické minimá

Rusko znížilo hlavnú úrokovú sadzbu

Nezamestnanosť v Španielsku začala stúpať

Zadlženosť Slovákov môže byť problém

Ako je na tom textilný priemysel?

Nedostatok malých bytov sa prejavuje aj na sekundárnom trhu

Na sekundárnom trhu v Bratislave došlo k zmenám v štruktúre ponúkaných bytov. Do ponuky prichádzajú novostavby z druhej ruky no chýbajú v nej menšie byty. Vplyv rastúceho podielu väčších a pomalšie sa predávajúcich bytov, ktorých jednotková cena na m2 je zvyčajne nižšia ako pri malých bytoch spôsobil mierne spomalenie rastu priemernej jednotkovej ceny.

Priemerná jednotková cena bytov na sekundárnom trhu v Bratislave dosiahla v prvom štvrťroku 2020 hodnotu 2723 eur na m2. V porovnaní s predchádzajúcim štvrťrokom v ktorom priemerná jednotková cena na m2 predstavovala 2710 eur tak došlo len k minimálnej zmene. Medziročný nárast na úrovni 5% bol najnižší od roku 2017. Za túto dobu sa ponuka bytov výrazne obmenila. Nachádza sa v nej menej 1 a 2-izbových bytov a podiel väčších bytov narastá. Menšie a jednotkovo drahšie byty sa vypredávajú, zatiaľ čo väčšie byty s nižšou jednotkovou cenou na m2 v ponuke ostávajú. Táto skutočnosť bola primárnym dôvodom, prečo došlo k spomaleniu rastu priemernej jednotkovej ceny.

Priemerná absolútna cena bytov v 1. štvrťroku 2020 dosiahla 203 971 eur, čo medziročne predstavovalo nárast o 12,26%. Nárast priemernej absolútnej ceny bol spôsobený najmä rastom priemernej výmery, medziročne o 9,80%.

Zatiaľ čo v minulom štvrťroku došlo k nárastu počtu bytov v pôvodnom stave a poklesu novostavieb, začiatkom roka 2020 sa situácia obrátila (ako novostavby sa na sekundárnom trhu štandardne označujú byty v stavbách nie starších ako 10 rokov). Trend nárastu ponuky nových bytov predávaných z druhej ruky je zrejmý už posledné dva roky. Kým začiatkom roka 2018 tvoril podiel novostavieb na sekundárnom trhu menej ako 30%, dnes predstavuje približne 40% ponuky. Charakteristickou črtou nových bytov prichádzajúcich na sekundárny trh sa okrem vyššej ceny stáva aj väčšia priemerná výmera. Len málo z nich tak prispieva k uspokojovaniu dopytu po menších bytoch. V období posledného roka ide najmä o 3-izbové byty, ktorých podiel v ponuke preskočil menšie dvojizbové byty.

Už 4. štvrťrok po sebe preto pokračovala v raste priemerná výmera

Tabuľka: Špecifiká ponuky bytov na sekundárnom trhu v Bratislave rozdelené podľa okresov (1.Q.2020)

Obvod	Priemerná výmera	Priemerná cena na m^2	Priemerná absolútna cena
BA I	89,88	3 435 €	287 578 €
BA II	68,69	2 476 €	165 550 €
BA III	79,72	2 732 €	212 216 €
BA IV	74,08	2 463 €	180 945 €
BA V	76,67	2 510 €	182 650 €
Spolu	77,08	2 723 €	203 971 €

Tabuľka: Ceny prenájmu v Bratislave vrátane energií podľa izbovosti a jednotlivých okresov počas 1.Q.2020

Okres/ Izbovosť	1	2	3	4	5	Spolu
BA I	546 €	802 €	1 297 €	1 928 €	2 447 €	1 105 €
BA II	451 €	607 €	749 €	1 153 €		623 €
BA III	466 €	635 €	869 €	1 262 €	1 490 €	735 €
BA IV	451 €	607 €	709 €	1 018 €	1 883 €	666 €
BA V	454 €	623 €	709 €	763 €	1 405 €	625 €
Spolu	476 €	670 €	943 €	1 533 €	2 151 €	801 €

ponúkaných bytov. Tento rast bol spôsobený, okrem nárastu ponuky novostavieb, ktorých priemerná výmera je o viac ako 10 m2 väčšia ako priemer na sekundárnom trhu, aj nárastom priemernej výmery kompletne zrekonštruovaných bytov. Výraznejší rast nastáva najmä v okrese BA III, ktorý dopláca na stále obmedzenejšiu ponuku malých a cenovo dostupnejších bytov.

Z hľadiska izbovosti boli najzastúpenejšími bytmi v ponuke 3-izbové (41%) a 2-izbové byty (32%). 4-izbové byty tvorili 13%-ný a 1-izbové byty 11%-ný podiel. Len 3%-ný podiel mali 5-izbové byty. V porovnaní s minulým rokom je v ponuke viac 4 a 5-izbových bytov pričom počet menších bytov pravidelne ubúda.

Priemerná cena prenájmu vrátane energií v prvom kvartáli roka dosiahla 801 eur. Medziročne sa tak jedná o viac než 5%-ný nárast, keď v rovnakom období v roku 2019 priemerná cena prenájmu tvorila 770 eur. Za rastom priemernej výšky nájomného stojí najmä rastúca priemerná výmera prenajímaných bytov ako aj nárast ponuky kompletne zrekonštruovaných a nových bytov určených na prenájom v okrese BA I. Výška nájomného v tomto okrese medziročne narástla o takmer 14%, ceny v ostatných okresoch sa menili len mierne.

Priemerná výška nájomného na m2 v Bratislave dosahovala 11,58 eur na m2 vrátane energií, čo medziročne predstavuje pokles o 8%. Medziročný pokles v intervale 7-10% evidujeme naprieč všetkými bratislavskými okresmi, pričom tento pokles priemernej jednotkovej ceny nájomného je spôsobený rastúcou výmerou bytov ponúkaných na prenájom. V ponuke na prenájom sa tak podobne ako aj pri predaji objavujú najmä väčšie a jednotkovo lacnejšie byty a dopyt po tých menších spôsobuje, že rýchlo miznú z ponuky.

V porovnaní s minulým štvrťrokom pozorujeme zmenu štruktúry bytov ponúkaných z druhej ruky. V lacnejších okresoch sa z ponuky vytrácajú menšie byty a ostávajú v nej tie väčšie, čím sa navyšuje priemerná rozloha bytov na sekundárnom trhu. K nasýteniu dopytu po dvojizbákoch nepomáhajú ani novostavby z druhej ruky. Ich podiel na sekundárnom trhu sa síce zvýšil no prevažne sa jedná o väčšie 3 a 4 izbové byty. Obavy, že sa silný predaj dvojizbákov na primárnom trhu s novostavbami pretaví do ich zvýšenej ponuky na sekundárnom trhu sa tak nepotvrdzuje. Spomalenie rastu priemernej jednotkovej ceny bytov z druhej ruky preto pripisujeme zmene štruktúry ponuky, v ktorej sa nachádza zvýšený podiel väčších bytov s nižšou priemernou jednotkovou cenou.

V dôsledku ekonomickej neistoty v súvislosti s vírusom COVID - 19 sme zaznamenali spomalenie dopytu po bytoch. Výpadok bol evidentný najmä v apríli no v máji už evidujeme opätovné zvýšenie záujmu kupujúcich. Neistota je na trhu stále prítomná, kúpu bytu však vníma väčšina obyvateľstva ako dlhodobú a bezpečnú investíciu. Mimo neočakávaných, individuálnych finančných ťažkostí tak ľudia nemajú potrebu predávať svoje nehnuteľnosti. Určite sa nájdu aj takí, ktorí špekulujú na krátkodobom raste ceny, ide však len o nepatrný podiel vzhľadom na celkovú veľkosť trhu. Vzhľadom na uvedené a na skutočnosť, že sa ponuka bytov v Bratislave stále nachádza na svojom dne preto v najbližších mesiacoch v Bratislave neočakávame výrazné zmeny cien bytov z druhej ruky. V prípade, že sa časť obyvateľstva dostane do vážnych finančných ťažkostí a bude nútená urgentne predať svoju nehnuteľnosť pod aktuálnu trhovú cenu môže dôjsť ku miernemu a krátkodobému cenovému poklesu bytov na sekundárnom trhu. Z dlhodobého hľadiska však vzhľadom na obmedzenú ponuku a nízku výstavbu nových bytov očakávame skôr ďalší nárast cien.

Graf: Skladba ponuky na sekundárnom trhu podľa počtu izieb počas 1.Q.2020

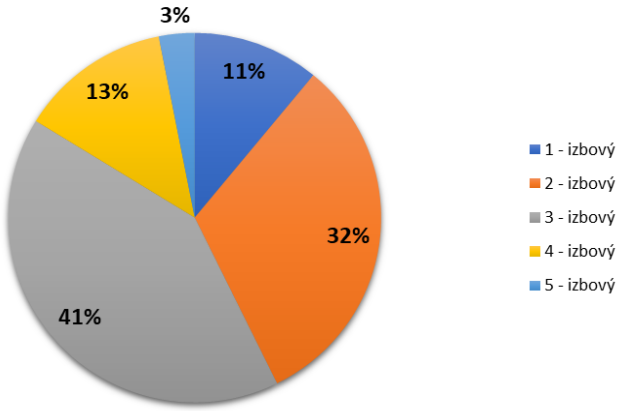

Prepad americkej ekonomiky

Najnovšie čísla z USA poukázali na prepad celkového ekonomického výkonu krajiny. V prvom kvartáli reálny HDP klesol v porovnaní s predchádzajúcim kvartálom (4Q 2019) o 4,8 %. Za týmto poklesom stojí v najväčšej miere celkový útlm domácej spotreby. Tá v dôsledku ekonomickej neistoty, odkladu spotreby a rapídnemu nárastu nezamestnanosti výrazne prepadla. Domáca spotreba, či celkový domáci dopyt sú kľúčovými ťahúňmi ekonomiky. Dá sa preto predpokladať, že jej zníženie bude ďalej negatívne vplývať na prílev nových objednávok, a tým aj na jednotlivé odvetvia ekonomiky. Celková priemyselná produkcia sa v marci na medziročnej báze prepadla takmer o 5,5 %. Znížený domáci dopyt sa už odzrkadlil aj na spomalení inflačného rastu. Ten dosiahol v marci len 1,52 %. Okrem toho na medzikvartálny ekonomický prepad pôsobí aj zníženie exportu a to z dôvodu zníženia zahraničnej spotreby. Na medziročnej báze (v porovnaní s 1Q 2019) bolo zaznamenané iba výrazné spomalenie reálneho rastu, keď si v tomto porovnaní ekonomika pripísala 0,32 % oproti predchádzajúcim 2,33 % v štvrtom kvartáli minulého roka. Predbežné ekonomické ukazovatele nám napovedajú, že trend poklesu bude v USA prítomný aj v nasledujúcom kvartáli. (jv)

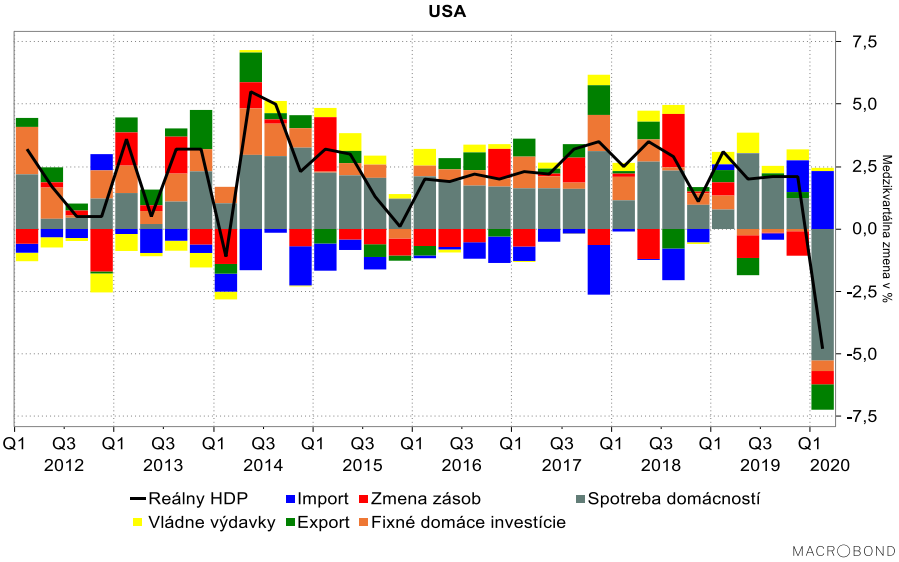

Spotreba v USA sa v marci oslabila

Hodnota objednávok dlhodobo využívaných produktov v USA počas marca prudko klesla, medzimesačne až o 14,4 %. Tento pokles je najprudší od augusta 2014 a druhý najprudší v histórií meraní od začiatku 90-tych rokov. Vo februári bol ešte vývoj priaznivý s nárastom hodnoty objednávok o 1,1 %. Ak by sa ale do tohto ukazovateľa nezarátal výrazne znížení predaj dopravných prostriedkov, pokles by bol iba 0,2 %. Zníženie predaja automobilov, vozidiel určených na prepravu tovaru či lietadiel klesol celosvetovo. Automobilky po celom svete zaznamenali znížený dopyt, mnohé prerušili výrobu aj kvôli opatreniam na ochranu zdravia pracovníkov. V marci boli prijímané obmedzenia na zastavenie šírenia pandémie vo všeobecnosti, takže to výrazne ovplyvnilo spotrebu ľudí a činnosť firiem. Maloobchodný predaj v USA klesol rekordne rýchlo, z mesiaca na mesiac o 5,96 %. Nezamestnanosť v USA začala prudko stúpať, takže niektorí ľudia sa mierne uskromnili a obmedzili, prípadne odložili, svoju spotrebu a kúpu nie príliš nevyhnutných tovarov. V druhej polovici apríla niektoré krajiny riešili, ako podporiť automobilový predaj a taktiež celé ekonomiky, a preto sa uvoľňovali niektoré obmedzenia. Dlhotrvajúce obmedzenia dopytu, či už po produktoch dlhodobej spotreby alebo tej bežnej, by spôsobovali stále vážnejšie škody. USA ešte síce nemajú situáciu úplne stabilizovanú, no odhady ekonomickej aktivity obyvateľstva nie sú tak pesimistické, ako marcové čísla. (vf)

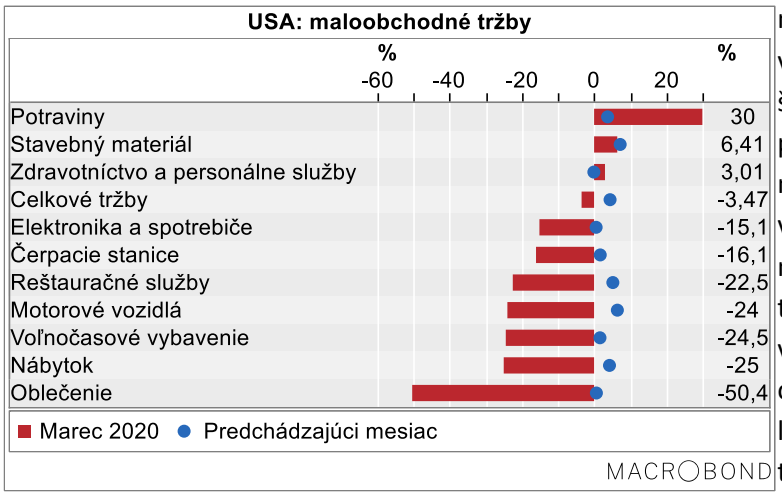

PMI EA stále klesá na historicky najnižšie hodnoty

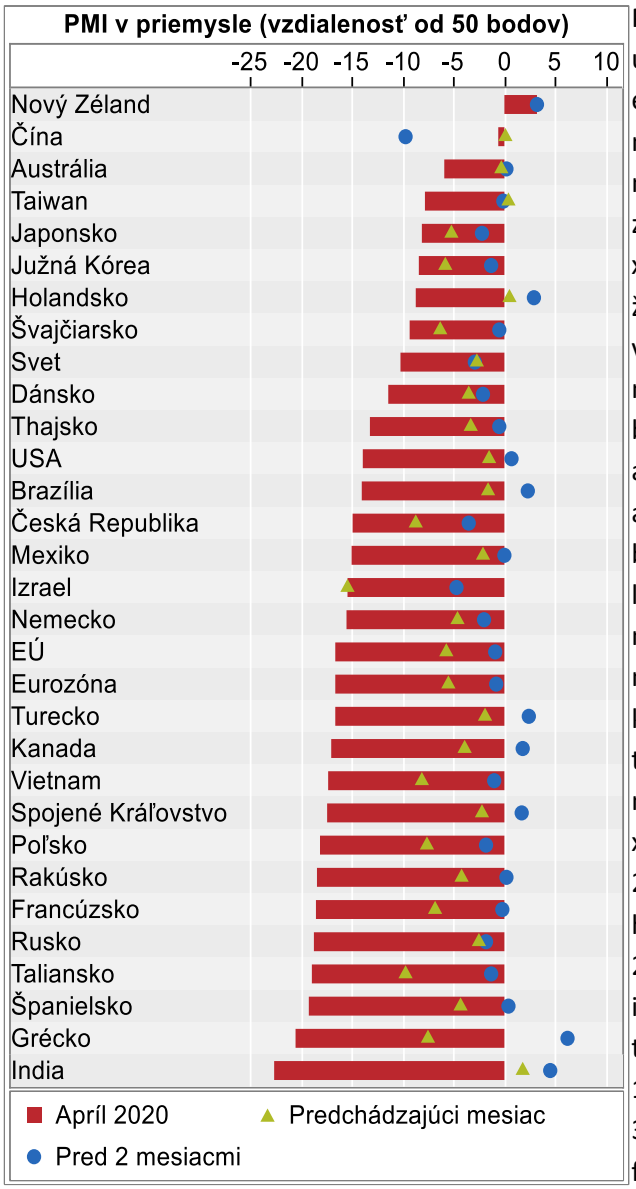

Podľa predbežných údajov IHS Markit eurozóna utrpela najväčší pokles ekonomickej aktivity od začiatky meraní indexu nákupných manažérov (PMI). Už v marci nastal výrazný prepad na 29,7 bodu, a ten sa počas apríla ešte posilnil, a teda očakávania budúcej aktivity spoločností naprieč EA nie sú vôbec pozitívne. Počas poslednej krízy pred vyše desiatimi rokmi bola najnižšia hodnota indexu 36,2 vo februári 2009. Predbežná hodnota za apríl 2020 je pre zložený index 13,5, pre sektor ponúkajúci služby 11,7 a pre priemysel 33,6 bodu. Mnohé firmy boli počas apríla zatvorené, alebo mali problémy s výrazne zníženým dopytom, nedostatkom materiálu kvôli problémom v dodávateľských reťazcoch, či nemali dostatok práceschopných zamestnancov. Nakoľko boli zatvorené školy a škôlky, veľa rodičov týždne nepracovalo. V jednotlivých krajinách eurozóny sa kompozitný PMI pohyboval na hodnote 11,5 až 25 bodov. Vzhľadom na pretrvávajúce blokovanie trhu bude zaznamenaný pokles HDP nie len v prvom, ale pravdepodobne aj v druhom kvartály tohto roku, hoci niektoré krajiny chcú postupne uvoľňovať pravidlá, ktoré obmedzujú obyvateľov a firmy. Čína, ktorá má už kritickú fázu nákazy za sebou sa dostala po marcovom prepade PMI (28,9) cez optimistickú hranicu na 53,4 bodu. Čína nie len teraz zásobuje svojimi produktami celý svet, takže zotavenie podnikateľskej činnosti sa deje veľmi rýchlo vzhľadom na okamžité objednávky z celého sveta. Či aj v Európe nastane rovnako rýchle zotavenie sa zatiaľ nedá povedať. (vf)

Dôvera vo vývoj francúzskeho trhu sa stratila

Údaje vyplývajúce z prieskumu 300 firiem ponúkajúcich služby a 300 ponúkajúcich tovary vo Francúzsku naznačujú výrazné zhoršenie očakávaní vývoja podnikateľského prostredia a celkovej situácie na francúzskom trhu. Ukazovateľ zloženého PMI (Purchasing Manager Index) sa dostal v apríli na zatiaľ najnižšie namerané hodnoty, a to 11,2 bodu. Hranica 50 určuje, či ide o očakávanie zlepšenia v odvetví, alebo naopak zhoršenie vývoja. Francúzsko je jedna z výrazne zasiahnutých krajín v Európe a obmedzenia sa nevyhli ani jeho obyvateľom. Viac boli, tak ako po celom svete, zasiahnuté podniky poskytujúce služby. PMI pre služby je na úrovni len 10,4 bodu. Dôvera francúzskych spotrebiteľov sa tiež oslabila, na základe čoho sa môžu predpokladať znížené výdavky domácností. Zníženie spotreby podporuje aj rýchly nárast počtu nezamestnaných v kontinentálnom Francúzsku v marci 2020, a to o 243 000 osôb oproti februáru, čo predstavuje dokopy 3,489 milióna nezamestnaných. Tento nárast bol najprudší od roku 1996. Nakoľko Francúzsko patrí medzi dlhodobých obchodných partnerov Slovenska, pokles ekonomickej činnosti a dôsledky, ktoré by mohla priniesť nákaza vo Francúzsku môžu ovplyvniť aj naše firmy, či už prostredníctvom narušených dodávateľských reťazcov alebo znížením dopytu po produktoch. (vf)

Rusko znížilo hlavnú úrokovú sadzbu

Ruská centrálna banka pristúpila k uvoľneniu menovej politiky prostredníctvom základnej úrokovej sadzby, ktorú znížila o 0,5 p.b. na aktuálnu úroveň 5,5 %. Rozhodnutie prišlo po spomaleniach inflačného rastu, ktorý centrálna banka cieli do pásma 4 %. Situácii zatiaľ výrazne nepomohol ani oslabený rubeľ, ktorý od začiatku roka v marci oslabil takmer o 30 %, no neskôr sa toto oslabenie zastabilizovalo v okolí 20 % od začiatku roka. To síce môže podporiť export, no na druhú stranu predražuje dovážaný tovar a materiál potrebný vo výrobe, čo sa v konečnom dôsledku tiež premietne do ceny výrobku. Rusko však dnes čelí aj inému problému, akým je napr. vývoj ceny na trhu s ropu. Tá tvorí aj časť príjmov ruského rozpočtu. V aktuálnej situácii teda Rusko nie len že predáva svoju ropu lacnejšie, na čom pochopiteľne stráca, ale zároveň pociťuje tlak od krajín v OPEC+, ktoré volajú po znížení dennej ťažby u svojich členov, čo by Rusku samozrejme nedovolilo vyvážiť stratu aspoň kvantitou predaja. Vo februári ťažilo Rusko 11,2 mil. barelov ropy denne. Ruská ropa Urals (ktorú dovážame ropovodom Družba do Európy) sa na Rotterdamskej burze predáva aktuálne za približne 20 UDS za barel, čo predstavuje až 70 %-tný prepad od začiatku roka. (jv)

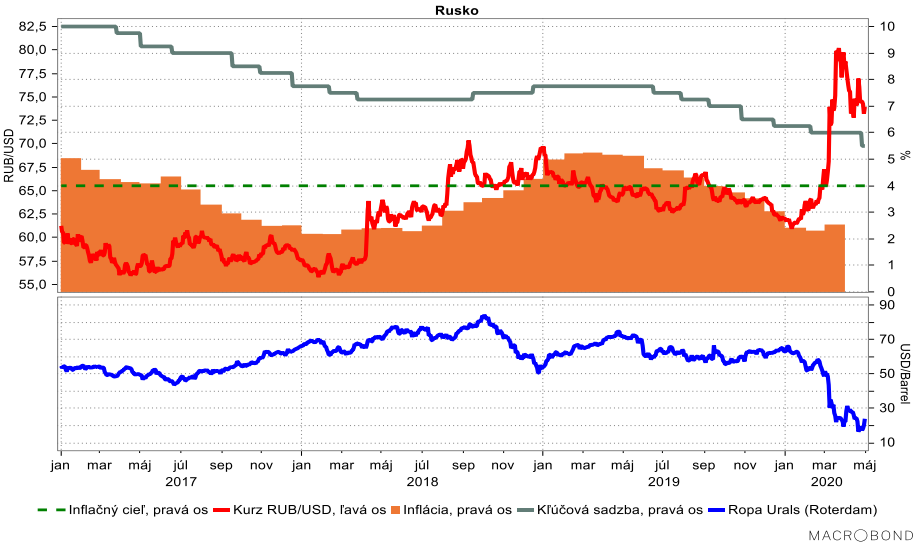

Nemecký import zlacnel

Už samotná skutočnosť celosvetovo sa znižujúceho dopytu sa prejavuje aj v cenách tovarov a služieb nakupovaných a predávaných medzi krajinami. Priemerná cena tovarov a služieb importovaných do Nemecka sa v posledných mesiacoch na medziročnej báze znižuje. V Marci bol zaznamenaný 5,46 %-ný pokles. Ide o pozitívum nie len pre domáce obyvateľstvo, ktoré si tak môže objednať a nakúpiť lacnejší zahraničný tovar, ale aj pre domácich producentov, ktorým tak relatívne klesajú materiálové náklady. Túto skutočnosť možno sledovať na indexe cien výrobcov, ktorý meria infláciu z pohľadu producentov. Ten zaznamenal v marci medziročný pokles o 0,76 %. O fakte ich vzájomnej súvislosti hovorí aj dlhodobo silná korelačná závislosť (0,9). V konečnom dôsledku sa importné ceny, ako aj ceny producentov, premietnu do indexu spotrebiteľských cien, teda do klasickej inflácie. Tá sa v apríli spomalila na 0,86 %. Veľké ekonomiky ako Nemecko tak svojou váhou ťahajú nadol aj celkový priemer Eurozóny a v posledných rokoch tak okrem iného boli jedným z dôvodov pretrvávajúcich nízkych úrokových sadzieb ECB. Dlhodobo nízke úrokové sadzby tak musí dopĺňať kvantitatívne uvoľňovanie, aby sa dostavil želaný efekt na ekonomike. (jv)

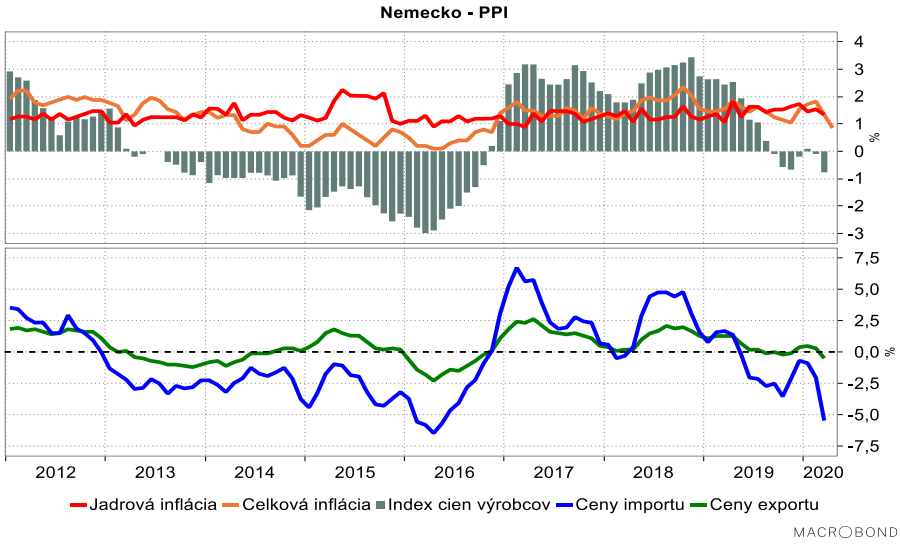

Nezamestnanosť v Španielsku začala stúpať

Nezamestnanosť v Španielsku počas prvého štvrťroka 2020 mierne stúpla, z 13,78 % v poslednom kvartály 2019 na 14,41 %. Španieli sa s vysokou mierou nezamestnanosti trápia už od poslednej krízy, kedy sa vyšplhala až na hodnotu 26,94 % v prvom štvrťroku 2013. Po roku 2008 začala prudko stúpať a na pôvodnú hodnotu, približne 8%, sa odvtedy nedostali. Postupne sa im ale darilo ľudí zamestnať. V posledných rokoch sa nezamestnanosť pravidelne zvyšovala v prvom kvartály, ale v druhom už opäť klesala, takže pokles zamestnanosti sa predpokladal, no udial sa o niečo výraznejšie ako v minulých rokoch. Ekonomika sa obmedzovala v Španielsku od polovice marca, takže pandémia nemá výrazný vplyv na konečnú hodnotu. Národný štatistický úrad (INE) upozornil, že hodnoty boli zozbierané ešte pred obmedzeniami a preto nereflektujú reálny vývoj. Podľa INE sa počas prvého kvartálu stratilo 285 600 pracovných miest, no údaje z registra sociálneho zabezpečenia naznačujú, že od vyhlásenia obmedzení 14. marca 2020 prišlo o prácu 898 822 obyvateľov Španielska. Tak, ako v iných krajinách, najviac boli zasiahnuté pozície súvisiace s cestovným ruchom a tiež v stavebnom priemysle. Španielska centrálna banka zatiaľ odhaduje, že nezamestnanosť sa v roku 2020 môže vyšplhať až na viac ako 21 % vplyvom nákazy Covid-19. Taktiež sa predpokladá, že celková ekonomika krajiny klesne o viac ako 12 %. Maloobchodný predaj sa medziročne už v marci znížil o 14,1 %, čo je najväčší zaznamenaný medziročný pokles. Aj dôvera v španielske podnikanie dosiahla v apríli najnižšie zaznamenané hodnoty, a to -35,1 bodu. To značí zníženie investícií do podnikania, nepriaznivé krátkodobé vyhliadky a teda nenapredovanie v podnikaní. Nezamestnanosť v ďalšom kvartáli bude určite ešte vyššia. Ako sa bude situácia ďalej dlhodobo vyvíjať bude závisieť od podporných opatrení na rozbeh ekonomiky a stabilizácie šírenia nákazy, nakoľko Španielsko má momentálne po USA najviac nakazených na svete. (vf)

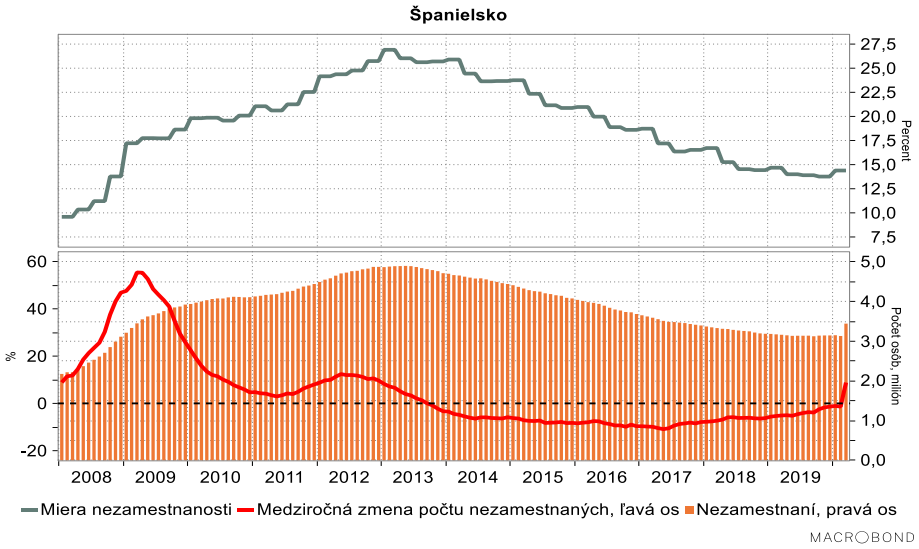

Ako je na tom španielsky dopyt?

Španielsky maloobchod pocítil v marci výrazný medziročný prepad tržieb. Celkovo sa maloobchodu znížili tržby vyjadrené v stálych cenách o 14,1 %. V štruktúre však vidieť, na čo mala aktuálna kríza najväčší dopad a ako sa zmenilo spotrebné správanie domáceho obyvateľstva. Tržby z predaja oblečenia sa prepadli o viac ako polovicu, za čo môže aj zatvorenie obchodných domov a nákupných centier, kde sa situácia vyvíjala podobne. Hoci predaj potravín stúpol o takmer 9 %, ťažili z toho len veľké reťazce. Po obmedzení pohybu badať aj pokles dopytu po pohonných látkach. Takýto dopytový šok značne prispieva k nárastu nezamestnanosti a tá znova do ďalšieho prepadu tržieb. Vo všeobecnosti sa v španielsku darí zatiaľ viac službám. (jv)

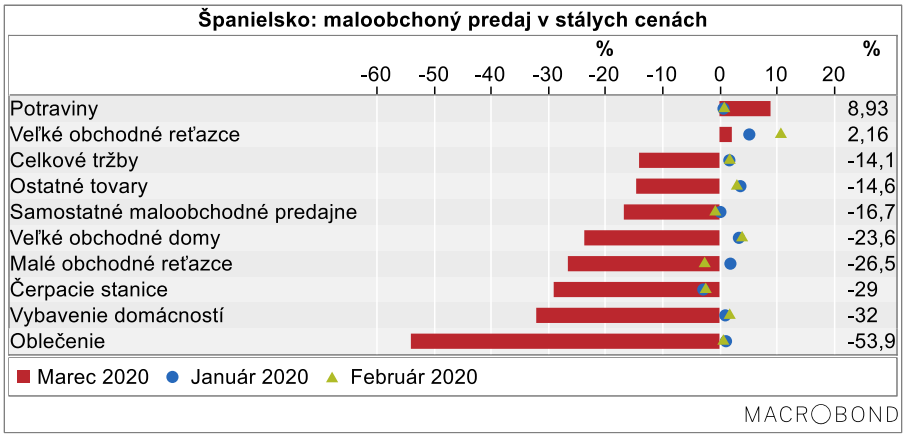

Zadlženosť slovenských domácností môže byť problém

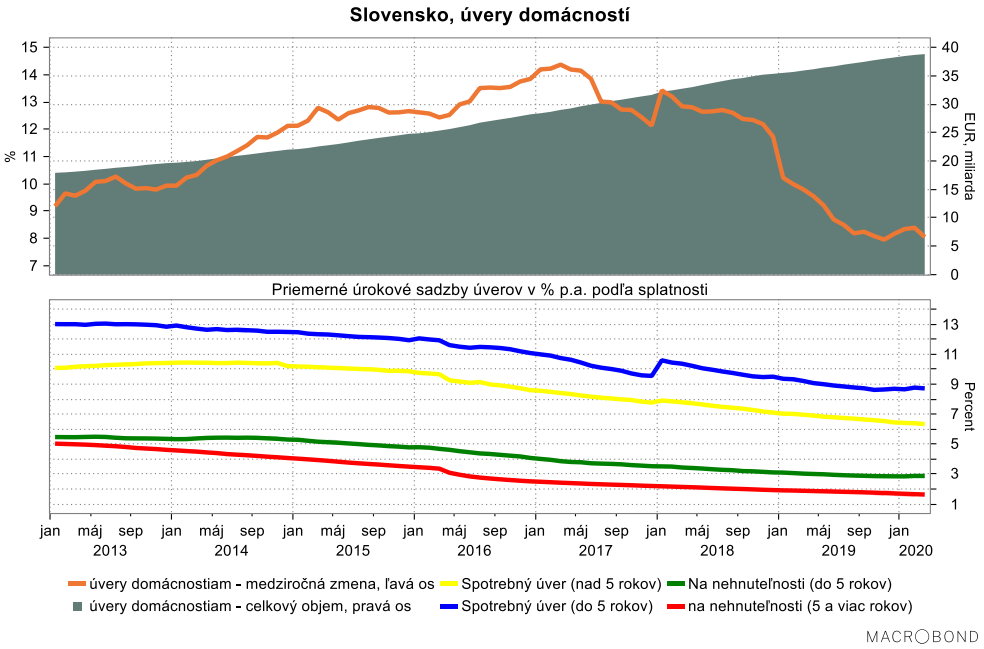

V predkrízovom čase, v ére lacných úverov (najmä tých hypotekárnych) mali slovenské domácnosti jednu z najväčších mier rastu zadlženia spomedzi okolitých krajín. Celková zadlženosť domácností dosiahla vo marci hodnotu 38,81 mld. eur po 8,05 percentom medziročnom náraste. Takmer 80 % z tohto objemu (30,78 mld. eur) tvoria úvery na nehnuteľnosti. Ich objem sa medziročne zvýšil o 10,1 %. Zadlženosť slovenských domácností rastie dlhodobo rýchlejšie ako rast priemernej nominálnej mzdy, čím sa zvyšovala aj výsledná čistá mzda. Od čistej mzdy totiž závisí aj výška možného zadlženia jednotlivca (DTI). Vzniká tak otázka, či budú ľudia schopní splácať svoje záväzky plynúce z úverových zmlúv aj v tomto čase, kedy môžu prísť o zamestnanie a ich príjem sa výrazne okreše. Utlmiť nárast zlyhanosti úverov by mohla pozastaviť aktuálna možnosť odkladu splátok istiny (splátky úrokov bežia naďalej). Aj mimo neschopnosti splácať úvery môže táto situácia bankám spôsobiť výpadok cash-flowu podobne ako pri úplnej platobnej neschopnosti. V tomto smere bude dôležité sledovať, koľko ľudí požiada o odklad a akého podielu úverov sa to týka. Vo všeobecnosti je však pre dlžníka lepšie, ak bude v splácaní pokračovať. Ak by sme chceli špekulovať, tak odklad splátok by sa mohol oplatiť pri možnosti dlhodobejšieho odkladu, pričom RPMN by nesmela byť vyššia ako inflácia, prípadne miera alternatívneho výnosu. V dôsledku neistoty však rastie aj medzibanková úroková sadzba a môže sa stať, že sa to premietne do výsledného úroku na úvere ako zvýšená riziková prirážka. Banky týmto prehodnotením rizika a opatrenejším poskytovaním úverových zdrojov odstavia časť možných žiadateľov, nakoľko vyšší úrok znamená aj vyššiu mesačnú splátku. A práve tu môžu žiadatelia skôr naraziť na opatrenie NBS, hovoriace o tom, aká časť príjmu má dlžníkovi zostať, ak uhradí všetky svoje splátky v mesiaci. Nemusí to automaticky znamenať neprístupnosť úverov, ale napr. len zníženie poskytnutého objemu. V nasledujúcich mesiacoch by sme preto mohli čakať pokles poskytovania nových úverov ale a teda aj spomalenie rastu zadlženosti. (jv)

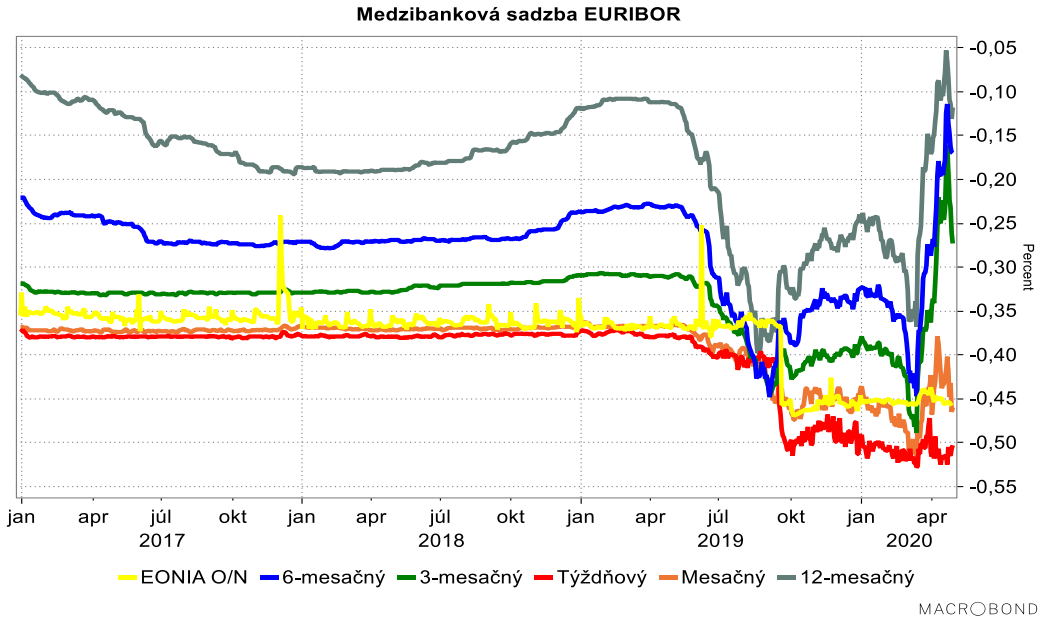

Koronavírus ovplyvnil textilný priemysel a cenu bavlny

Pandémia sa odzrkadlila aj na textilnom priemysle. Od konca minulého roka nastali zmeny v dodávkach bavlny napríklad medzi Indiou a Čínou kvôli zatvoreným továrňam na jej spracovanie a problémom s medzinárodnou dopravou. Koneční spotrebitelia bavlnených výrobkov po celom svete znížili svoje nákupy kvôli zatvoreným kamenným obchodom, predovšetkým v Európe. Mnoho reťazcov muselo zatvoriť svoje výrobné prevádzky nie len pre obmedzenia pohybu, ale preto, že jednoducho nové kolekcie nebolo možné predať podľa pôvodného plánu. Plánovaná svetová spotreba bavlny sa teda o niečo znížila, takže sa zvýšili jej zásoby a to malo dopad na jej cenu, ktorá poklesla v marci na menej ako 0,50 USD za libru. V záujeme zachovania hotovosti na vyplácanie nevyhnutných výdavkov v tejto situácií spoločnosti ani nezvyšovali svoje skladové zásoby, čo by sa im za normálnych okolností mohlo vyplatiť vzhľadom na zníženú cenu. Predpokladaná spotreba a výsadba na ďalšiu sezónu sa síce veľmi nezmenila, no ak by problémy z odbytom pretrvávali, program na nasledujúcu sezónu by sa mal upraviť. Výsadba sa väčšinou odhaduje aj podľa plánovaného rastu svetového HDP, no momentálne sa aj pôvodné odhady v tejto oblasti stále prehodnocujú a pozmeňujú. Tak, ako tomu bolo počas poslednej krízy, spotreba klesla a cena taktiež. Po oživení jednotlivých trhov ale dopyt po bavlnenej priadzi prudko stúpol aj vďaka jej nízkej cene, dostatočným zásobám a tiež vracaniu sa výrobných podnikov a obchodov do bežného chodu. Konečná spotreba sa po čase útlmu zvyšovala. Prudký rast ceny sa ale vzhľadom na neistotu na trhu nateraz nepredpokladá, hoci v apríly bol zaznamenaný mierny nárast kvôli oživeniu priemyslu v Číne. Krajiny ako India, Bangladéš a iné, v ktorých pracuje množstvo ľudí pre textilné reťazce za minimálnu odmenu, prišli zo dňa na deň o prácu s tým, že nevedia, kedy sa situácia dostane do normálu. To prináša ďalšie problémy pre ľudí, ktorí nemajú vysokú životnú úroveň a „vďaka“ spotrebe oblečenia v USA a Európe mali nejaký príjem. Lokálne iniciatívy vymýšľajú rôzne druhy podpory pre podniky, no aj tak je pravdepodobné, že nie všetky sa podarí zachrániť. Priemysel s bavlnenými výrobkami sa teda môže prerieditť, dopyt konečných spotrebiteľov sa bude zvyšovať, no ak bude menšia ponuka, je možné, že nie len cena bavlny ale aj konečných výrobkov bude stúpať. (vf)

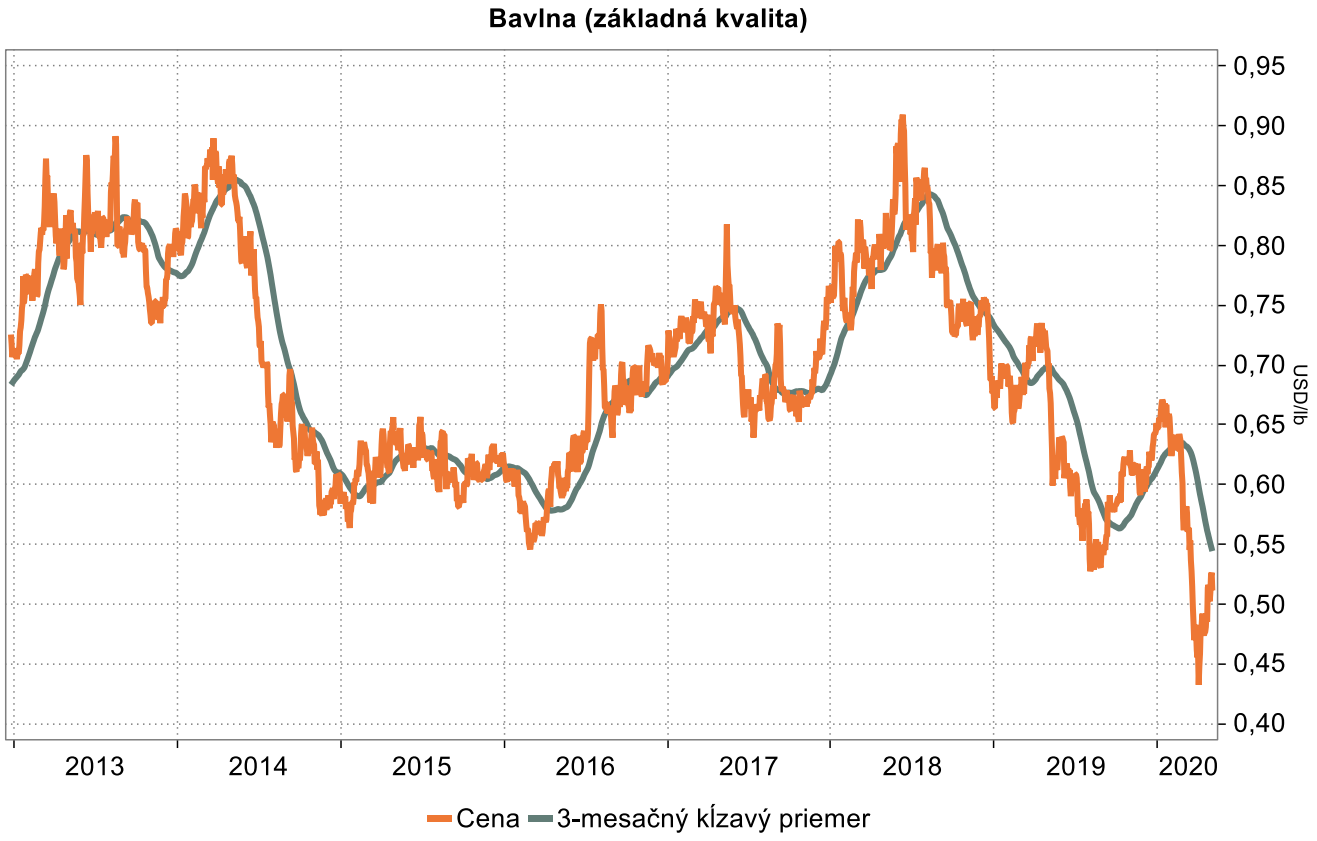

AKTUÁLNY VÝVOJ NA TRHOCH

EUR/USD

EUR/CZK

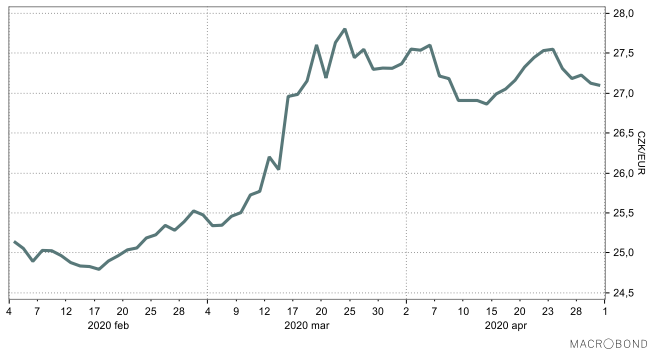

ZLATO

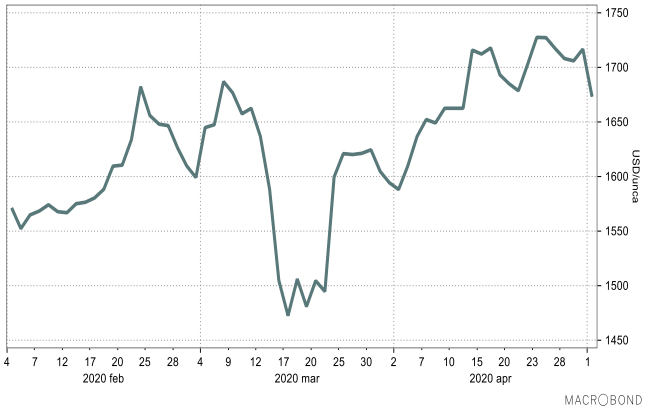

ROPA

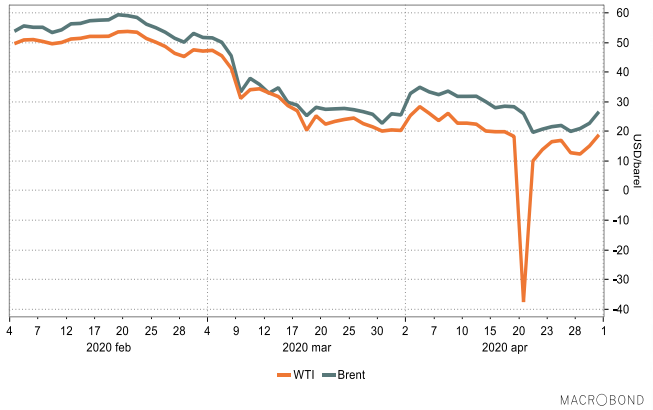

SLOVENSKO

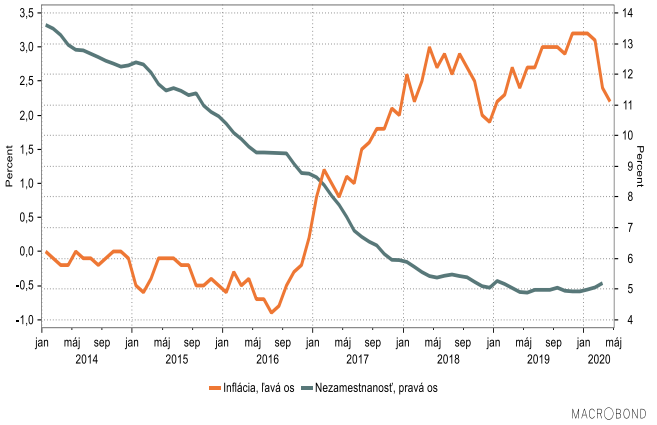

ČESKÁ REPUBLIKA

MAĎARSKO

POĽSKO

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

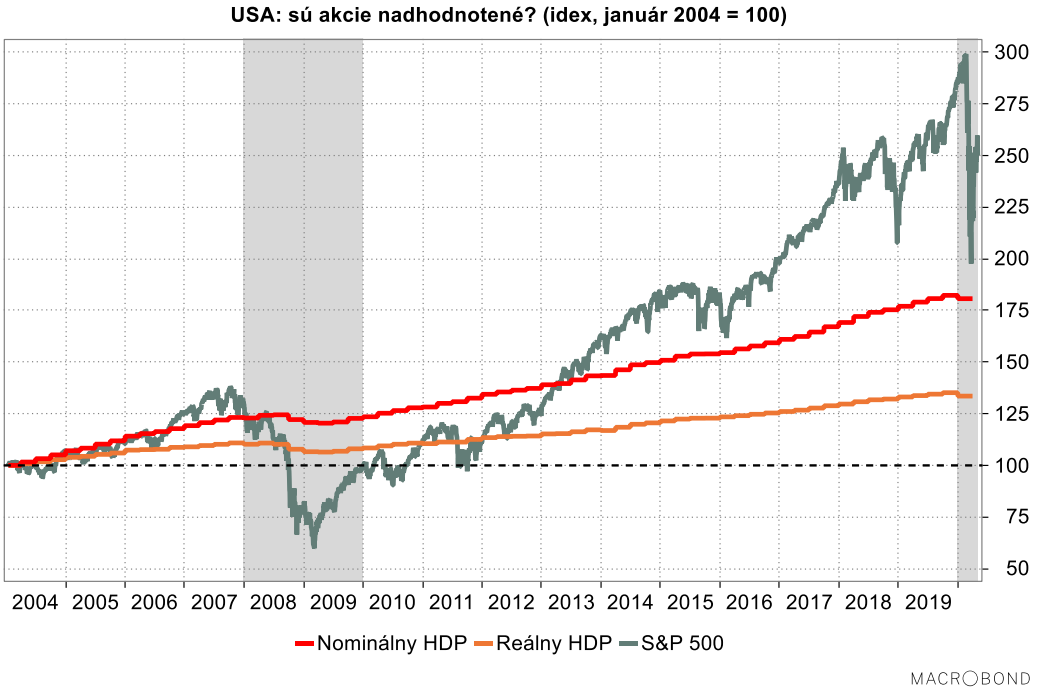

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukovaný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Matúš Jančura
Hlavný analytik, Bencont INVESTMENTS
jancura@bencont.sk

Jozef Prozbík
Analytik, Bencont INVESTMENTS
prozbik@bencont.sk

Analytici:
Nebesník Martin
Bruchánik Rudolf
Vražda Ján
Uhrin Ján
Fábryová Vladimíra

Vajnorská 100/A
831 04 Bratislava
www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS BENCONT GROUP BENCONT DEVELOPMENT